

SAKSFRAMLEGG

Deltakelse i Kommunenes samarbeidsarena for forskning (KSF)

Utvalgssak	Utvalg	Møtedato
	Formannskapet	23.04.2026
	Kommunestyre	21.05.2026

Kommunedirektørens innstilling:

Kommunedirektøren anbefaler formannskapet å gi følgende innstilling til kommunestyret:

Krødsherad kommune deltar i KSF Sørøst tilsluttet kommuneklynge for Kongsbergregionen, Midt- og Vest-Telemark, med Notodden som motorkommune. Kommunedirektøren underskriver samarbeidsavtalen og utpeker en kontaktperson (FOUi kontakt) til KSF-arbeidet.

Begrunnelse:

Etableringen av KSF er et viktig systemgrep og et nybrottsarbeid. KSF kan være et godt grep som kan bidra til å identifisere og formidle kommunenes kunnskapsbehov, og legge til rette for forskning og innovasjon som gir bærekraftige løsninger. Målet er å styrke samarbeidet mellom kommuner, universiteter og forskningsmiljøer, og gjøre det enklere for kommunene å delta i relevante forskningsprosjekter. KSF ses i sammenheng med eksisterende samarbeidsstrukturer og skal jobbe systematisk med å dele kunnskap og erfaringer. Samarbeid på tvers av regioner og med nasjonale aktører skal bidra til mer treffsikker bruk av forskningsmidler og økt nytteverdi for kommunene. Gjennom KSF skal kommunene få bedre tilgang til kunnskap om hva som virker, og hvordan nye løsninger kan tas i bruk. Dette gir grunnlag for omstilling, bedre tjenester og mer bærekraftige lokalsamfunn.

Den aktuelle kommuneklynge er blitt til gjennom en dialog mellom kommunedirektører og kommunedirektørutvalg i Buskerud og i Telemark. Det er enighet om at Notodden skal være motorkommune.

Saksopplysninger:

Kommunene står overfor store utfordringer knyttet til helse, oppvekst og klima, samtidig som inntektene ikke øker i takt med behovene. Befolkningssammensetningen endres, med flere eldre, færre barn og økt utenforskap blant unge. Dette utfordrer dagens velferdsmodell og krever nye løsninger. Kommunenes samarbeidsarena for forskning (KSF) etableres nå som en landsdekkende samarbeidsstruktur mellom små og store kommuner, og mellom kommunene utdannings- og forskning og andre kunnskapsaktører for å bidra til at kommunenes kunnskapsbehov blir ivaretatt.

Hovedformålet med KSF er å styrke grunnlaget for kunnskapsbaserte beslutninger og tjenesteutvikling i kommunene. I tillegg ligger følgende fem hovedmål til grunn: (1) KSF styrker kommunenes arbeid med identifisering, samordning og prioritering av egne kunnskapsbehov, (2) KSF styrker arbeidet for mer og mer kommunerelevant forskning, (3) KSF styrker arbeidet for spredning, vurdering og bruk av forsknings- og innovasjonsresultater i kommunene, (4) KSF styrker arbeidet for gode rammebetingelser for forskning, innovasjon og kunnskapsutvikling i kommunene, (5) KSF styrker arbeidet for mer praksisnære utdanningstilbud gjennom tett kobling mellom universitet-, høyskole- og instituttsektoren og kommunene.

Arbeidet med KSF er i en etableringsfase og først skal det etableres en hensiktsmessig samarbeidsstruktur mellom kommunene og relevante kunnskapsaktører lokalt, regionalt og nasjonalt. Etablering og drift av KSF-strukturen ledes av KS, i tett samarbeid med kommunene.

KSF-strukturen består av tre nivåer: nasjonalt (ledet av KS), regionalt (ledet av de syv utpekte vertskapskommunene) og lokalt (kommuner som går sammen i naturlige klynger). Regionalt inngår kommunene Buskerud, Vestfold og Telemark i KSF region Sørøst. Drammen kommune har påtatt seg rollen som vertskommune for regionen og fungerer som bindeleddet mellom KS og kommunene. Lokalt innebærer KSF at kommunene finner sammen i hensiktsmessige kommuneklynger, med en motorkommune som pådriver i arbeidet. Motorkommunen har ansvar for å etablere, samordne og drifte klyngen, og representerer kommuneklyngen inn mot KSF-regionen, her KSF Sørøst ved Drammen kommune. Motorkommunene og kommuneklyngene skal samarbeide med universitet, høyskoler og instituttsektoren, samt andre relevante kunnskapsaktører og samarbeidspartnere. Motorkommunen vil her ha en naturlig samordnings- og koordineringsrolle.

I etableringsfasen skal KSF innrettes mot temaet bærekraftige helse- og omsorgstjenester. På sikt skal KSF bli en mer generisk samarbeidsstruktur for hele sektoren. Det er ønskelig å se KSF-strukturen i sammenheng med allerede etablerte regionale og lokale samarbeidsarenaer. KSF søkes finansiert uten kommunale økonomiske bidrag utover den tid kontaktpersoner og ressurspersoner bidrar med, samt deltakelse i de prosjektarbeid kommunene selv deltar i.

Det er vedtatt en nasjonal etableringsplan for KSF som legger rammer og føringer for arbeidet (vedlegg 1). Arbeidet med etablering av KSF i regionen følger en fremdrift som innebærer at det først etableres klyngestruktur og deretter faste samarbeidsarenaer med kunnskaps- og kompetanseaktørene.

Kommunene som inngår i en kommuneklynge, utarbeider og signerer en felles samarbeidsavtale med utgangspunkt i mal utarbeidet av KS. Avtalen inneholder formål og målsetninger for KSF-samarbeidet, bestemmelser og prinsipper for KSF-strukturen, samt konkrete mål og satsninger for kommuneklyngen. Kommuneklyngen kan også avtalefeste nærmere bestemmelser om ressursbruk og finansiering. Motorkommunen forplikter seg til å ivareta ansvaret som pådriver. Deltakerkommunene forplikter seg til å utpeke en kontaktperson som vil kunne representere kommunen i dialog med regionen og delta i den utstrekning det er ønskelig for kommunen. Ut over dette avgjør kommunene selv ressursinnsats og finansiering i konkrete prosjekter.

Staten gjennom Helse og omsorgsdepartementet og Kunnskapsdepartementet bevilger årlig

midler til etableringen av KSF, 10,4 mill. kr for 2025. Innenfor denne rammen har KS satt av 3,5 mill. kr i såkornmidler til nyetablerte motorkommuner. Avklarte motorkommuner vil kunne få et engangstilskudd på inntil kr 500.000, for etablering av kommuneklynge. Forutsatt videre bevilgninger planlegger KS også å avsette noe såkornmidler i 2026. Engangstilskuddet prioriteres og fordeles av KS i samarbeid med KSF regionene. KS jobber også for å få på plass en forutsigbar og fast finansiering av motorkommunene.

KSF Sørøst etableres som ledd i en nasjonal satsing for å styrke kunnskapsbasert tjenesteutvikling i kommunene og samarbeid mellom akademia og kommunene. Alle kommunene i Buskerud, Vestfold og Telemark er invitert til å delta ved å utpeke en kontaktperson og formalisere deltakelse gjennom signering av samarbeidsavtale om deltakelse i kommuneklynge. Deltagelse i KSF Sørøst søkes finansiert uten kommunale økonomiske bidrag utover den tid kontaktpersoner og styringsgrupperepresentanter bidrar med, samt deltakelse i prosjektarbeid kommunene selv deltar i.

Kommunedirektørens vurdering:

Kommunedirektøren vurderer at deltakelse i KSF Sørøst gjennom den foreslåtte kommuneklyngen er et hensiktsmessig og framtidsrettet tiltak for Krødsherad kommune. Kommunene står overfor økende og sammensatte utfordringer, og det er behov for mer systematisk samarbeid om kunnskapsutvikling, innovasjon og tjenesteforbedring.

KSF legger til rette for bedre kobling mellom kommunenes behov og forsknings- og utviklingsmiljøer. For en mindre kommune som Krødsherad vil dette gi tilgang til kompetanse, erfaringsdeling og muligheter for deltakelse i relevante prosjekter.

Den foreslåtte organiseringen, med Notodden som motorkommune, vurderes som hensiktsmessig og godt forankret regionalt. Samtidig ivaretas kommunens handlingsrom ved at deltakelse i konkrete prosjekter og ressursbruk avgjøres lokalt.

Deltakelsen medfører i liten grad direkte økonomiske forpliktelser i etableringsfasen, men kommunen må påregne bruk av egne ressurser og eventuell medfinansiering i konkrete prosjekter man velger å delta i. Samlet sett vurderes samarbeidet å kunne styrke kommunens evne til omstilling og bidra til mer kunnskapsbaserte og bærekraftige tjenester. Det anbefales derfor å slutte seg til samarbeidet.

Vedlegg

- 1 Etableringsplan KSF 31.10.24
- 2 Mal for samarbeidsavtale i kommuneklyngen.PDF